

основною психолого-педагогічною проблемою навчання іноземної мови є врахування особливостей мовних здібностей і здібностей до мов окремої особистості.

Список використаних джерел:

1. Беляев Б.В. Очерки по психологии обучения иностранным языкам [пособие для преподавателей и студентов] / Б.В. Беляев. – М.: Просвещение, 1965. – 227 с.
2. Здібності до іноземних мов [Електроний ресурс] // Академік. Режим доступу: <http://www.dic.academic.ru>.
3. Леонтьев А.А. Психофизические механизмы речи // Общее языкознание. Формы существования, функции, история языка. – М.: Наука, 1970. – С. 314-370.
4. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии / С.Л. Рубинштейн. – СПб.: Питер, 2001. – 720 с.
5. Теплов Б.М. Избранные труды: [в 2 т] / Б.М. Теплов. – М.: Педагогика, 1985. – Т. 1. – 328 с.
6. Способности и склонности: Комплексные исследования / [под. ред. Э.А. Голубевой]. – М.: Педагогика, 1989. – 200 с.
7. Шахнарович А. М. К проблеме языковой способности (механизма) // Человеческий фактор в языке: язык и порождение речи. – М.: Наука, 1991. – С. 185-220.

Стефіна Н.В.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка*

ДО ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ «ПЕДАГОГІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ» У НАУКОВІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Головний стратегічний напрям розвитку світової та вітчизняної систем освіти передбачає вирішення проблем розвитку особистості учня та вчителя, технологізації цього процесу [1, с. 3-5]. У чому ж полягає сутність педагогічної технології? Яким чином педагог може обрати саме ту педагогічну технологію, яка б дозволила максимально використати власний творчий потенціал і в той же час, стимулювала б розвиток творчої особистості учня? Зрушити цей процес зможе лише перебудова системи освіти, а саме – удосконалення підготовки вчителя і учня з високим творчим потенціалом, щоб програма особистісного розвитку дитини як біосоціальної системи не зазначала відхилень від норми, тобто деформації.

Аналіз наукових досліджень засвідчив те, що дана проблема завжди була в полі зору вчених, але найбільшої актуалізації набула саме в сьогоденні. Зазначену проблему в різних аспектах досліджували: В. Беспалько, І. Бех, Є. Бондар, М. Головка, С. Гончаренко, І. Дичківська, І. Зязюн, М. Кларін, Л. Крившенко, В. Кремень, В. Кукушкін, Л. Липова, Л. Мамонт, Л. Нечволод, П. Олійник, О. Пехота, Г. Селевко, С. Сисоєва та інші.

Мета статті – дослідити сутність поняття «педагогічна технологія» у науковій літературі.

Сьогодні обсяг освіти перевищує усі допустимі норми його сприйняття учнями. На наш погляд, стандарти в оволодінні навчальним матеріалом повинні бути знижені у декілька разів, адже криза освіти пов'язана саме з можливостями учня засвоїти повноцінно той обсяг інформації, який постійно зростає.

У науковій літературі серед недоліків сучасної освіти називають такі:

1. Середня тривалість навчального дня учнів 1-4 класів складає 8-9 годин, 5-8 класів 10-12 годин, 9-11 класів 14-16 годин.

2. Тільки 10% учнів можна вважати відносно здоровими, кожний третій має психологічні та нервові відхилення (за даними професора С. Р. Вершловського).

3. Провідним мотивом навчальної діяльності у 70% учнів є страх отримати погану оцінку, не скласти залік, виявити себе нездібним в очах товаришів, страх перед батьками, вчителями тощо.

4. Пізнавальний мотив та мотив самореалізації особистості прийманні тільки 4% учнів.

Розглянемо сутність поняття «технологія».

«Технологія» – грецьке слово за походженням (tehne – мистецтво, ремесло, наука; logos – поняття, вчення) – форма реалізації людського інтелекту, сфокусованого на розв'язанні суттєвих проблем буття [16, с. 13].

У «Сучасному тлумачному словнику української мови» термін «технологія» розглядається як сукупність знань про способи й засоби здійснення виробничих процесів [17, с. 1296].

Термін «педагогічна технологія» також має свою етимологію, він дедалі більше поширюється у сучасній науці і освіті. Його варіанти – «технологія навчання», «освітні технології», «технології у навчанні», «технології в освіті» – широко використовуються у психолого-педагогічній літературі і мають понад триста формулювань залежно від того, як автори уявляють собі структуру і компоненти освітнього процесу. Так О. М. Пехота, досліджуючи історичне походження «педагогічна технологія» стверджує, що цей термін спочатку пов'язували тільки із застосуванням у навчанні технічних засобів та

засобів програмованого навчання («технічні засоби навчання») [10]. Останнім часом «педагогічну технологію» розуміють як нові наукові підходи до аналізу та організації навчального процесу («технологія навчання» або «технологія навчального процесу»).

Аналіз еволюції поняття «педагогічна технологія» дає змогу проаналізувати технологічні тенденції в освіті, навчанні тощо. Проте у розумінні та вживанні терміна «педагогічна технологія» серед учених і практиків існують великі розбіжності, тож розглянемо їх.

На думку В. П. Беспалька, «педагогічна технологія» – систематичне і послідовне втілення на практиці попередньо спроектованого навчально-виховного процесу. Це проект певної педагогічної системи, реалізований на практиці [1, с. 5-6].

М. В. Кларін наголошує, що «педагогічна технологія» означає системну сукупність і порядок функціонування усіх особистісних, інструментальних і методичних засобів, які використовуються для досягнення педагогічної мети [5].

На погляд Л. П. Крившенко, «педагогічна технологія» – це строго наукове проектування і точне відтворення педагогічних дій, що гарантують успіх. Поняття «педагогічна технологія» ширше, ніж поняття «технологія навчання» і «технологія виховання» [11].

Так С. Бондар, М. Головка, Л. Липова, Л. Мамонт вважають, що «педагогічна технологія» – компонент педагогічної майстерності, що являє собою науково обґрунтований професійний вибір операціонального впливу педагога на дитину в контексті взаємодії її зі світом з метою формування у неї відносин до його світу, гармонічно поєднуючи свободу самовиявлення і соціокультурну норму [2].

Г. К. Селевко, вважає, що «педагогічна технологія» є змістовним узагальненням, яка вбирає в себе зміст усіх визначень різних авторів (джерел). Педагогічна технологія може бути представлена науковим, процесуально-описовим і процесуально – діючим аспектами [14; 15].

В. Г. Кремень розглядає «педагогічну технологію» як системний метод створення, застосування і визначення усього процесу викладання і засвоєння знань з урахуванням технічних і людських ресурсів і їх взаємодії, що своїм завданням вважає оптимізацію форм освіти [4].

Як зазначає П. М. Олійник, «педагогічна технологія» може містити інші спеціалізовані технології – електронні і нові інформаційні технології, поліграфічні, валеологічні тощо.

Узагальнюючи вищесказане, ми вважаємо, що педагогічна технологія відображає тактику реалізацію освітніх технологій і будується на знанні закономірностей функціонування системи «педагог – середовище – учень» у визначених умовах навчання (індивідуального, групового, колективного, масового тощо). Їй притаманні загальні риси і

закономірності реалізації навчально-виховного процесу незалежно від конкретного навчального предмета.

Таким чином, педагогічна технологія – це багатоаспектне педагогічне явище, що виступає як своєрідна конкретизація методики, проект певної педагогічної системи, що реалізується на практиці; змістовна техніка реалізації навчально-вихованого процесу: закономірна педагогічна діяльність, що реалізує науково-обґрунтований проект навчально-вихованого процесу і має вищий рівень ефективності, надійності, гарантованого результату, ніж традиційні методики навчання і виховання.

Список використаних джерел:

1. Беспалько В. П. Слагаемые педагогической технологии / В. П. Беспалько. – М. : Педагогика, 1995. – С. 5-6.
2. Бондар С., Мамонт Л., Липова Л., Головка М. Перспективні педагогічні технології: Навч. посібн. / За ред. С. Бондар / С. Бондар, Л. Мамонт, Л. Липова, М. Головка. – Рівне: Тетіс, 2003. – 200 с.
3. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко. – Київ : Либідь, 1996. – С. 331.
4. Енциклопедія освіти / Академія пед. наук України; гол ред. В. Г. Кремень. – К. : Юніком Інтер, 2008. – 1040 с.
5. Кларин М. В. Педагогическая технология в учебном процессе / В. М. Кларин. – М., 1989. – 211 с.
6. Кукушкин В. П. Педагогические технологии / В. П. Кукушкин. – Ростов-на-Дону, 2002. – 246 с.
7. Нечволод Л. І. Сучасний словник іншомовних слів / Л. І. Нечволод. – Харків. ГОРСІНГ ПЛЮС, 2009. – С. 674.
8. Олійник П. М. Передові педагогічні технології: дидактично – методичні особливості та можливості їх / П. М. Олійник // Методи навчання і наукових досліджень у вищій школі: навч. посіб. / за ред. С. У. Гончаренка, П. М. Олійника. – К. : Вища шк., 2003 – 323 с.
9. Освіта: Україна ХХІ століття. Державна національна програма: Збірник нормативно – правових актів з питань загальної середньої освіти. – К., 2010. – Т. 1. – С. 3-5.
10. Освітні технології: Навч. – метод. посібник / За заг. ред. О. Пехоти. – К. : А.С.К., 2001. – 256 с.
11. Педагогика: Учебник / Л. П. Крившенко и др.; Под ред. Л. П. Крившенко. – М. : «Проект», 2004. – С. 310.
12. Педагогічні технології: наука – практиці: навч. – метод. / за ред. С. О. Сисоевої. – К. : ВПОЛ, 2002. – Вип. 1. – 281 с.
13. Педагогические технологии: Учебн. Пособие для студентов / Под общ. Ред. В. Кукушкина. – М. : МарТ, 2006. – 134 с.
14. Селевко Г. К. Альтернативные педагогические технологии / Г. К. Селевко. – М. : НИИ школьных технологий, 2005. – 224 с.

15. Селевко Г. К. Энциклопедия образовательных технологий: В 2 т. / Г. К. Селевко. – М. : НИИ школьных технологий, 2006. – Т. 2. – 816 с.
16. Словник педагогічних термінів / Укладач Л. О. Савенкова. – Київ : Київський Національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, 2008. – С. 13.
17. Сучасний тлумачний словник української мови: 60 000 слів / Уклад. Н. Кусайкіна, Ю. Цибульник; За заг. ред. проф. В. В. Дубідчинського. – Х. : ВД «Вища школа», 2013. – С. 1296.